
[Odpowiedź z Ministerstwa Klimatu i Środowiska na petycję dotyczącą opracowania i wdrożenia strategii aktywnego zarządzania wilkiem w Polsce](#)

-

Data publikacji

09.07.2025

Mieszkańcy

Odpowiedź z Ministerstwa Klimatu i Środowiska na petycję dotyczącą opracowania i wdrożenia strategii aktywnego zarządzania wilkiem w Polsce

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WŚ.053.3.2025.MKA
3697615.15079627.12216223
Warszawa, 26-05-2025

Dotyczy: Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji w sprawie opracowania i wdrożenia strategii aktywnego zarządzania wilkiem w Polsce

wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

na podstawie art. 13 ust.1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. ustawy o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870, z późn. zm.) w odpowiedzi na petycję w sprawie opracowania i wdrożenia strategii aktywnego zarządzania wilkiem w Polsce, przekazuję poniższe informacje.

Populacja wilka od czasu objęcia ścisłą ochroną gatunkową systematycznie wzrasta, podobnie powiększył się zasięg jego występowania. W raporcie z art. 17 dyrektywy siedliskowej¹, przekazanym w 2019 r. do Komisji Europejskiej, stan zachowania wilka w alpejskim regionie biogeograficznym uznano za właściwy (FV), zaś w regionie kontynentalnym określono jako niewłaściwy, ale ulegający poprawie (U1+). Należy pamiętać, że objęcie ochroną wilka zarówno na poziomie całego kraju, jak i konsekwencja ochrony na poziomie Unii Europejskiej – w Polsce od 2004 r., ukierunkowane było właśnie m.in. na ten cel, tj. na zwiększenie liczebności i zasięgu gatunku.

Sukces z przyrodniczego punktu widzenia sprawia jednocześnie, że w ostatnim czasie wzrasta liczba doniesień na temat sytuacji konfliktowych z udziałem wilka. Gatunek zwiększa swoją liczebność i zasięg, przez co coraz częściej dochodzi do bezpośredniej styczności wilków z ludźmi, również na terenach, na których od dawna nie był widywany. Sprawy te stają się często głośne medialnie, choć nie zawsze rozgłos ten jest adekwatny do zaistniałej sytuacji.

Fundamentalnym celem ochrony gatunkowej jest zapewnienie właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju rodzimych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. W celu realizacji tych idei powstał system instrumentów, w tym system odstępstw od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną, które pozwalają na skuteczną ochronę poszczególnych gatunków, poprzez utrzymanie ich właściwego stanu ochrony, jak i realizację uzasadnionych działań związanych z działalnością człowieka. Postulat określenia górnej granicy liczebności gatunków zwierząt stoi w sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawa i ideą ochrony przyrody. Warto również zaznaczyć, że liczebność zwierząt

¹ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

jest dostosowana do pojemności danego siedliska, które opiera się na zmiennych czynnikach - dostępności bazy pokarmowej (zależnej od warunków klimatycznych, chorób etc.), presji zewnętrznej (w szczególności związanej z działalnością człowieka).

Dodatkowo, należy wskazać, że Polska posiada kompleksowy system minimalizowania konfliktów na linii człowiek-wilk. Do tego systemu należy zaliczyć możliwość uzyskania derogacji związanych z eliminacją czy płoszeniem poszczególnych osobników, system odszkodowań oraz edukacji i współdziałania (wsparcia podmiotów narażonych na szkody).

Mając na uwadze powyższe resort środowiska obecnie nie przewiduje „opracowania i wdrożenia strategii aktywnego zarządzania wilkiem w Polsce”.

Odnosząc się do zagrożenia stwarzanego przez duże drapieżniki dla bezpieczeństwa ludzi należy zauważyć, że w przypadku wilka - w oparciu o dotychczasowe opublikowane wyniki badań naukowych - gatunek nie stanowi znaczącego zagrożenia dla ludzi. Przegląd wyników badań z całego świata wskazuje, że wśród wszystkich dużych ssaków drapieżnych wilki należą do najmniej niebezpiecznych. W tym miejscu warto dodać, że w latach 2002-2020 w całej Europie nie było ani jednej ofiary śmiertelnej ataków wilków. Biorąc pod uwagę, że w Europie występuje około 15 000 wilków, które dzielą przestrzeń z setkami milionów ludzi, oczywiste jest, że ryzyko związane z atakiem wilków jest znikome. Nie zmienia to jednak faktu, że wilk z racji swojej biologii (drapieżnik, przebywa w grupach, szybko się przemieszcza) i budowy ciała (duży, mocne szczęki, ostre zęby) może być potencjalnym zagrożeniem dla ludzi i zwierząt domowych. Niemniej, paradoksalnie dużo gorzej przedstawiają się statystyki dot. pogryzień ludzi przez psy. Wg badań w okresie od 2009 do 2017 r. średniorocznie stwierdza się ok. 1297 osób pogryzionych przez psy. Szacuje się również, że co roku bezpańskie psy zabijają - jedynie na terenach łowieckich - 33 tys. dzikich zwierząt i 280 zwierząt gospodarskich (Wierzbowska i in. 2016)².

W kontekście podejmowania działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego należy mieć na uwadze fakt, iż zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Wspomniane potrzeby obejmują również sprawy związane z bezpieczeństwem obywateli. Dlatego też zapewnienie bezpieczeństwa lokalnej społeczności spoczywa w głównej mierze na tym organie.

Należy również zauważyć, że na podstawie ustawy o zarządzaniu kryzysowym stworzono w Polsce system zarządzania kryzysowego, który działa na każdym szczeblu działania administracji publicznej poczynając od szczebla centralnego poprzez wojewódzki, powiatowy, a na szczeblu gminnym kończąc.

Kierowanie monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie gminy należy do wójta (burmistrza, prezydenta), na obszarze powiatu do starosty, a na obszarze województwa do wojewody. To organy właściwe w gminie, powiecie lub województwie zobowiązane są do monitorowania sytuacji, zbierania informacji

² Wierzbowska I.A., Hędrzak M., Popczyk B., Okarma H., Crooks K.R. 2016. Predation of wildlife by free-ranging domestic dogs in Polish hunting grounds and potential competition with the grey wolf. *Biological Conservation*

o ewentualnym zagrożeniu i w razie jego wystąpienia do podejmowania odpowiednich czynności, w tym – jeśli zajdzie taka potrzeba – do występowania z wnioskami o wydanie zezwolenia na realizację czynności zakazanych w stosunku do osobników wilka powodujących takie zagrożenie.

Zezwolenia wydawane są przez właściwego miejscowo regionalnego dyrektora ochrony środowiska (w zakresie umyślnego płoszenia i przemieszczania), Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (w zakresie umyślnego zabijania) oraz Ministra Klimatu i Środowiska (w przypadku, gdy czynności mają być wykonane na terenie parku narodowego). Mogą być one wydawane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli wnioskowane działania nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony gatunków chronionych oraz przy spełnieniu jednej z przesłanek indywidualnych, takich jak na przykład interes zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego. W przypadku, gdy zagrożenie jest udokumentowane oraz gdy spełnione są wszystkie przesłanki niezbędne do wydania zezwolenia nie ma przeciwwskazań, aby je uzyskać.

Zasadnym jest również podkreślenie, że w przypadku, gdy któryś z osobników wilka zaczyna nagle wykazywać nienaturalne, zagrażające bezpieczeństwu zachowanie, świadczące o chorobie lub zaburzeniach behawioralnych, a wniosek obiektywnie nie może być załatwiony w formie pisemnej, zainteresowany podmiot może uzyskać decyzję ustną (art. 14 § 2 Kodeks postępowania administracyjnego), po rozpatrzeniu wniosku złożonego drogą telefoniczną. W tym celu należy skontaktować się telefonicznie z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska pod numery podane na stronie internetowej urzędu. Decyzje ustne mają taką samą rangę prawną jak pisemne, a w sytuacjach pilnych, w tym w sytuacji bezpośredniego zagrożenia, mogą być bardziej zasadne. Na podstawie wydanych decyzji ustnych przygotowywane zostają protokoły, które są następnie przekazywane wnioskodawcom i stanowią one dla nich potwierdzenie legalności przeprowadzonych działań.

Odnosząc się do zarzucanej ministrowi właściwemu ds. środowiska oraz Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska „braku podstawowej wiedzy na temat liczebności tego gatunku” pragnę wskazać, iż corocznie resort środowiska przekazuje informacje do GUS dotyczące liczebności wybranych gatunków zwierząt chronionych (8 gatunków zwierząt) - w tym wilka. Przekazywane dane są szacowane na podstawie informacji udzielanych poszczególnym regionalnym dyrektorom ochrony środowiska przez nadleśnictwa i parki narodowe. Na koniec 2023 roku w Polsce żyło prawie 5 046 osobników tego gatunku. Innym, ogólnodostępnym źródłem informacji o wielkości populacji wilka w Polsce jest opublikowany 13 listopada 2024 r. raport o stanie populacji dużych ssaków drapieżnych w Europie pt. „Large Carnivore distribution maps and population updates 2017-2022/23), opracowany przez Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) IUCN/SSC, na zamówienie Komisji Europejskiej. Według raportu średnia liczebność wilka w Polsce to 3551 (zakres 2866-4270) osobników w sezonie 2022/2023. Raport wyróżnia na terenie Polski 3 subpopulacje transgraniczne, karpacką o średniej liczebności 493 (zakres 406-580) osobników, bałtycką o średniej liczebności 1369 (zakres 1111-1667) i środkowoeuropejską o średniej liczebności 1689 osobników (zakres 1349-2023).

Pouczenie:

Informuję, że na sposób załatwienia petycji nie służy Pani/Panu/Państwu prawo wniesienia skargi w trybie określonym w Rozdziale 2 Działu VIII Kodeksu postępowania administracyjnego.

Minister Klimatu i Środowiska może pozostawić bez rozpatrzenia petycję złożoną w sprawie, która była przedmiotem petycji już rozpatrzonej, jeżeli w petycji nie powołano się na nowe fakty lub dowody nieznane Ministrowi Klimatu i Środowiska.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Piotr Kropiński
Zastępca Dyrektora
Departament Ochrony Przyrody
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Rozdzielnik:

1. Pan Adam Słabkowski

Do wiadomości:

1. Departament Wniosków, Petycji i Skarg KPRM (DWS.WNP.161.548.2025)

- [Udost?pnij](#)

- [Drukuj](#)

- [PDF](#)